

Posudek habilitační práce

Habilitant:	Ing. Veronika Hedija, Ph.D.
Název habilitační práce:	Genderová mzdová mezera a vliv pohlaví manažera na genderovou mzdovou mezeru
Oponent:	prof. Ing. Ivana Tichá, Ph.D.

Charakteristika posuzované práce

Předložená habilitační práce je členěna do sedmi kapitol: 1. Mzdové rozdíly mezi muži a ženami v České republice (4 strany), 2. Faktory vysvětlující mzdové rozdíly mezi muži a ženami (10 stran), 3. Přehled dosavadních empirických poznatků (22 stran), 4. Metodologický aparát habilitační práce (9 stran), 5. Data užitá v habilitační práci, (3 strany), 6. Nevysvětlená genderová mezera (29 stran), 7. Vliv žen v managementu na genderovou mzdovou mezeru ve vybraných podnicích veřejného sektoru (18 stran), doplněných o Úvod, Závěr, Seznam použité literatury, Seznamy grafů a tabulek a jednu přílohu.

Habilitační práce je komentovaným přehledem autorčiny soustavné výzkumné práce. Komentář propojuje 7 publikovaných výstupů v recenzovaných časopisech (z toho 3 s IF) a podává ucelený přehled o autorčiných poznacích i jejím přispění k rozvoji poznání ve sledovaném oboru. Recenze samotné jsou dokladem vysoké odborné úrovně vybraných publikací.

Aktuálnost tématu habilitační práce

Téma habilitační práce – genderová mzdová mezera – je téma, které v posledních letech přitahuje pozornost výzkumníků i praktiků v oblasti ekonomie i řízení lidských zdrojů, což je doložitelné například rychle rostoucím počtem publikací na toto téma: databáze WoS eviduje v posledních pěti letech 200 a více publikací ročně. V kontextu České republiky je autorka setrvalostí zájmu o toto výzkumné téma spíše výjimečná.

Teoretická východiska práce

Teoretická východiska práce jsou rozložena do prvních tří kapitol práce. Autorka v této části habilitační práce demonstruje dobrou obeznámenost s moderními směry ve zkoumané oblasti, pracuje s dostatečným počtem převážně zahraničních pramenů, s jejichž využitím provádí kvalifikovanou kompilaci. S ohledem na charakter habilitační práce (komentovaný průvodce již publikovanými výstupy) se v přehledu použité literatury logicky objevují spíše starší prameny. Tento drobný nedostatek mohla autorka překonat v těch pasážích své habilitační práce, ve kterých hodnotí získané poznatky v konfrontaci s ostatními publikovanými výstupy. Tam bylo možné jít za rámec publikovaných článků a formou diskuse přinést do textu aktuálnější poznatky. Prospělo by to robustnějšímu teoretickému ukotvení habilitační práce.

Cíl habilitační práce

Hlavním cílem habilitační práce je „identifikace výše potenciální mzdové diskriminace žen na trhu práce v České republice a zhodnocení vlivu žen v managementu na genderové mzdové rozdíly“. Formulace cíle práce propojuje dva základní směry výzkumu autorky v oblasti genderové mzdové mezery a reflektují vývoj, kterým autorka v posledních 10 letech své vědecko-výzkumné práce prošla. S mírnou výhradou k míře zobecnitelnosti poznatků a možnosti jejich vztahení na trh práce v České republice lze obě součásti formulovaného cíle práce považovat za splněné.

Metody a postupy řešení

Autorka používá metody a postupy obvyklé v dané výzkumné oblasti, což otevírá široké možnosti pro komparaci získaných poznatků. Při práci s nimi prokazuje vysokou míru erudice i adekvátní míru skepse k jejich vypovídacím schopnostem, potažmo limitům výzkumu. Z textu je patrné, že se jí vědoma dílčích omezení spojených s použitím konkrétních metodických postupů i s omezeními souvisejícími s dostupností dat v potřebné detailnosti a struktuře. Standardizované databáze proto vhodně doplňuje vlastními primárními daty.

Výsledky habilitační práce – konkrétní přínosy

Přínos habilitační práce autorka sama deklaruje ve dvou oblastech: „1/ v kvantifikaci nevysvětlených mzdových nerovností mezi muži a ženami a zpřesnění odhadů pro Českou republiku a 2/ v posouzení vlivu žen v managementu na genderové mzdové rozdíly.“ S tím lze v zásadě souhlasit s výhradou k limitům generalizace získaných poznatků. Autorka si je však těchto omezení vědoma a snaží se je překonávat využitím různých metodických přístupů (např. detailní sonda s detailnějšími charakteristikami zaměstnanců nebo přístup kombinující parametry péče a rodinu a výši výdělku partnerů).

Formální úprava habilitační práce a její jazyková úroveň

Z formálního hlediska je práce zpracována jako komentovaný průvodce vybranými publikovanými výstupy, dokumentujícími autorčinu vědecko-výzkumnou činnost. Přestože je práce vnitřně soudržná a komentář kvalifikovaný, styl místy sklouzává k vyprávěcímu stylu, občas se objevuje vyjadřování v 1. osobě množného čísla a text má na mnoha místech repetitivní charakter.

Práce je zpracována na standardní úrovni s relativně četnými drobnými chybami ve stylistice nebo překlepy, s občasným chybějícím číslováním stránek.

Připomínky a otázky k obhajobě

1. Komentář na straně 70 dole se vztahuje k „patrně nižšímu efektu diskriminace ve veřejném sektoru“: lze ze specifického případu jedné analyzované nemocnice s extrémně vysokým podílem zaměstnaných žen dělat takový – i když opatrně formulovaný závěr – o veřejném sektoru?
2. Jakou roli v mzdových rozdílech může hrát různých charakter mezd (ve smyslu konstrukce jejich výpočtu)? Do jaké míry mohou manažeři na různých úrovních řízení, potažmo v různých typech organizací skutečně výši mezd ovlivňovat? A jak je obojí výše zmíněné zahrnuto do hodnocení vlivu pohlaví manažera na genderovou mzdovou mezeru?
3. Do jaké míry zredukovala metoda párování původní vzorek zaměstnanců ve zkoumaných jihomoravských nemocnicích s ohledem na tak rozdílnou

strukturu charakteristik vztažených k oběma pohlavím? Je to s ohledem na vzorek respondentů a jeho strukturu vhodně zvolená metoda?

Závěr:

Přes výhrady uvedené v textu oponentského posudku splňuje předložená habilitační práce požadavky na ni kladené. Autorka v ní demonstrovala dostatečně přesvědčivě svou odbornou erudici, dlouhodobé zaujetí výzkumným tématem, schopnost reflektovat získané poznatky v kontextu soudobých studií ostatních autorů. Doporučuji proto, aby po úspěšné obhajobě habilitační práce byl autorce udělen titul docent.

Ve Statenicích, 17.8.2020

prof. Ing. Ivana Tichá, Ph.D.